

N á v r h

ÚSTAVNÍ ZÁKON

ze dne 2012

o rozpočtové odpovědnosti a o změně ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů (ústavní zákon o rozpočtové odpovědnosti)

Parlament se usnesl na tomto ústavním zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ROZPOČTOVÁ ODPOVĚDNOST

Čl. 1

(1) Stát, územní samosprávné celky a další veřejné instituce dbají o zodpovědné naplňování pravidel rozpočtové odpovědnosti a za tímto účelem usilují o zvyšování transparentnosti, účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti vynakládání veřejných financí.

(2) Tento ústavní zákon se vztahuje na sektor veřejných institucí.

CELEX:32011L0085

Čl. 2

(1) Národní rozpočtová rada je nezávislá instituce působící v oblasti fiskální a rozpočtové politiky.

(2) Národní rozpočtová rada sleduje vývoj hospodaření sektoru veřejných institucí a naplňování pravidel rozpočtové odpovědnosti a hodnotí je.

(3) Postavení, působnost a pravomoci Národní rozpočtové rady, pravidla jejího financování, hospodaření a další podrobnosti stanoví zákon o pravidlech rozpočtové kázně.

CELEX:32011L0085

Čl. 3

(1) Vláda a Parlament dbají o takový vývoj veřejného dluhu, který má pozitivní vliv na stabilitu veřejných financí České republiky. Činí veškeré kroky k tomu, aby výše veřejného dluhu nepřekročila hodnotu 60 % hrubého domácího produktu (dále jen „HDP“).

(2) Výši veřejného dluhu se rozumí výše dluhu sektoru veřejných institucí vyjádřená jako procentní podíl na HDP.

(3) Výši veřejného dluhu podle odstavce 2 Národní rozpočtová rada sníží o výši státního dluhu vzniklého emisí státních dluhopisů, z jejichž výnosu je vytvářena rezerva peněžních prostředků při financování státního dluhu. Národní rozpočtová rada upravenou výši veřejného dluhu (dále jen „zadlužení“) vyhlásí stejným způsobem, jakým se vyhláší zákony, a to do jednoho měsíce od prvního zveřejnění výše veřejného dluhu za předchozí rok Českým statistickým úřadem.

(4) Dosáhne-li zadlužení vyhlášené Národní rozpočtovou radou podle odstavce 3 nejméně 40 % HDP, uplatní se postup podle tohoto ústavního zákona od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla výše dluhu Národní rozpočtovou radou vyhlášena.

CELEX:32011L0085

Čl. 4

(1) Dosáhne-li zadlužení 40 % HDP a zároveň je nižší než 45 % HDP, vláda neprodleně předloží Poslanecké sněmovně

- a) zdůvodnění překročení zadlužení 40 % HDP a
- b) opatření přijatá vládou a opatření navržená vládou Poslanecké sněmovně ke snížení zadlužení, přičemž rozsah snížení je navržen po konzultaci s Národní rozpočtovou radou.

(2) Dosáhne-li zadlužení výše vymezené v odstavci 1, vláda předloží návrh zákona o státním rozpočtu a návrhy rozpočtů státních fondů v souladu s přijatými opatřeními vládou podle odstavce 1 písm. b).

(3) Dosáhne-li zadlužení výše vymezené v odstavci 1, stát poskytuje pouze nové státní záruky, které jsou poskytnuty na základě zákona schváleného třípětinovou většinou všech poslanců, nebo ty, které jsou poskytovány na základě již platného zákona.

CELEX:32011L0085

Čl. 5

(1) Dosáhne-li zadlužení 45 % HDP a zároveň je nižší než 48 % HDP, vláda postupuje podle čl.4 odst. 1 a 3 a zároveň rozhodne o vázání alespoň 3 % výdajů schváleného státního rozpočtu na daný rok v poměrné části ke zbývajícimu období daného roku.

(2) Pro stanovení objemu vázání prostředků státního rozpočtu podle odstavce 1 se celkové výdaje státního rozpočtu na daný rok snižují o

- a) objem výdajů na důchody,
- b) objem výdajů na správu státního dluhu,
- c) odvody do vlastních zdrojů Evropské unie,
- d) výdaje kryté prostředky z rozpočtu Evropské unie či Národního fondu,
- e) výdaje na likvidaci škod způsobených živelními pohromami a
- f) příspěvky mezinárodním organizacím vyplývající z mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu.

(3) Vláda nemusí rozhodnout o vázání výdajů podle odstavce 1 v případě, že již předložila podle čl. 4 odst. 2 návrh zákona o státním rozpočtu na následující rok snižující úhrn výdajů státního rozpočtu po odečtení výdajů podle odstavce 2 písm. a) až f) ve srovnání se skutečnými výdaji státního rozpočtu na předchozí rok po odečtení výdajů uvedených v odstavci 1 písm. a) až f) alespoň o 3 %.

(4) Dosáhne-li zadlužení 45 % HDP a více v několika po sobě následujících letech, vázání podle odstavce 1 se provede pouze v prvním roce, ve kterém zadlužení dosáhlo 45 % nebo více.

(5) Dosáhne-li zadlužení výše vymezené v odstavci 1, vláda předloží Poslanecké sněmovně návrh zákona o státním rozpočtu, návrhy rozpočtů zdravotních pojišťoven a návrhy rozpočtů státních fondů na následující rok s výdaji nepřesahujícími výdaje schválené v předcházejícím roce, s výjimkou výdajů, o které se výdaje snižují podle odstavce 2 písmeno b) až f); byl-li již návrh zákona o státním rozpočtu nebo návrh rozpočtu státního fondu předložen bez naplnění těchto podmínek, vláda takový návrh vezme zpět a neprodleně předloží návrh nový.

(6) Dosáhne-li zadlužení výše vymezené v odstavci 1, sníží se v následujícím roce platová základna pro výpočet platů ústavních činitelů, s výjimkou soudců, o 20 % a zastaví se růst platů zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Opatření trvá nejméně do roku, kdy dojde ke snížení zadlužení pod 45 % HDP.

(7) Dosáhne-li zadlužení výše vymezené v odstavci 1, územní samosprávný celek bez ohledu na povinnosti podle článku 9 schválí rozpočet na následující rok s výdaji nejvýše ve výši výdajů schváleného rozpočtu na rok předchozí, s výjimkou výdajů na likvidaci škod způsobených živelními pohromami, prostředků krytých prostředky z rozpočtu Evropské unie nebo Národního fondu a výdajů na správu dluhu územního samosprávného celku.

CELEX:32011L0085

Čl. 6

(1) Dosáhne-li zadlužení 48 % HDP a zároveň je nižší než 50 % HDP, vláda postupuje podle článku 5 odstavec 1 až 4 a zároveň

- a) předloží Poslanecké sněmovně návrh vyrovnaného nebo přebytkového státního rozpočtu a rozpočtů státních fondů; byl-li již návrh zákona o státním rozpočtu nebo návrh rozpočtu státního fondu předložen bez naplnění této podmínky, vláda takový návrh vezme zpět a neprodleně předloží návrh nový,
- b) doporučí Poslanecké sněmovně schválit pouze vyrovnané nebo přebytkové návrhy rozpočtů zdravotních pojišťoven.

(2) Dosáhne-li zadlužení výše podle odstavce 1, územní samosprávný celek schválí svůj rozpočet na následující rok pouze jako vyrovnaný nebo přebytkový bez ohledu na povinnost podle článku 9.

(3) Veřejné instituce, na které se nevztahují povinnosti uložené podle článku 6 odst. 1 a 2, nesmí po období, v němž zadlužení překračuje 48 % HDP, přijímat nové dluhové závazky vedoucí k navýšení zadlužení.

CELEX:32011L0085

Čl. 7

(1) Dosáhne-li zadlužení 50 % HDP či více, vláda postupuje podle čl. 6 odst. 1 a zároveň požádá neprodleně Poslaneckou sněmovnu o vyslovení důvěry.

(2) Dosáhne-li zadlužení výše podle odstavce 1, územní samosprávný celek schválí svůj rozpočet na následující rok pouze jako vyrovnaný nebo přebytkový bez ohledu na povinnost podle čl. 9.

CELEX:32011L0085

Čl. 8

(1) Podle čl. 4 až 7 se nepostupuje

- a) po dobu 24 měsíců od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž:
 - 1. Český statistický úřad informuje ve čtvrtletních národních účtech o meziročním poklesu HDP očištěného o cenové vlivy za poslední čtvrtletí o nejméně 5 % nebo
 - 2. Ministerstvo financí informuje, že nezbytné veřejné výdaje spojené s odstraňováním následků živelních pohrom, které zasáhly území České republiky, a výdaje vyplývající z plnění mezinárodních smluv a mezinárodních závazků České republiky přesáhly v úhrnu 3 % HDP,
- b) v období od vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu do skončení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu,
- c) po dobu 12 měsíců ode dne vyslovení důvěry vládě po jejím jmenování.

(2) Podle čl. 7 se nepostupuje po dobu 12 měsíců ode dne vyslovení důvěry vládě podle čl. 7, vláda však postupuje podle čl. 6.

CELEX:32011L0085

Čl. 9

(1) Územní samosprávný celek hospodaří tak, aby za osm po sobě následujících let jeho celkové výdaje nepřevýšily jeho celkové příjmy.

CELEX:32011L0085

Čl. 10

Vláda nejpozději do 30. května každého roku předloží Poslanecké sněmovně k projednání zprávu o rozpočtové strategii sektoru veřejných institucí.

CELEX:32011L0085

Čl. 11

Pravidla pro stanovení celkových výdajů sektoru veřejných institucí, včetně výdajů státního rozpočtu a státních fondů, upraví zákon o pravidlech rozpočtové kázně.

CELEX: 32011L0085

Čl. 12

(1) Veřejná instituce sestavuje rozpočet na následující rok a střednědobý výhled nejméně na dva další roky.

(2) Součástí návrhu rozpočtu je informace o schváleném rozpočtu na běžný rok, údaje o očekávaných skutečnostech běžného roku a údaje o skutečném plnění rozpočtu za předcházející dva roky.

(3) Veřejná instituce kromě územního samosprávného celku a jím zřizovaných veřejných institucí zveřejňuje v jednotné struktuře

- a) návrh rozpočtu a střednědobý výhled každoročně nejpozději do 30. září,
- b) rozpočet nejpozději do třiceti dnů od jeho schválení,
- c) skutečnosti rozpočtu po jednotlivých měsících do dvaceti dnů po ukončení měsíce.

(4) Územní samosprávný celek a jím zřizované veřejné instituce zveřejňují v jednotné struktuře

- a) návrh rozpočtu a střednědobý výhled každoročně nejpozději do 30. září,
- b) rozpočet nejpozději do třiceti dnů od jeho schválení,
- c) skutečnosti rozpočtu po jednotlivých čtvrtletích do dvaceti dnů po ukončení čtvrtletí.

CELEX:32011L0085

Čl. 13

Přechodné ustanovení

Veřejné instituce postupují podle čl. 12 odst.2 od 1.ledna 2016.

ČÁST DRUHÁ

Změna Ústavy České republiky

Čl. 14

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., ústavního zákona č. 300/2000 Sb., ústavního zákona č. 395/2001 Sb., ústavního zákona č. 448/2001 Sb., ústavního zákona č. 515/2002 Sb., ústavního zákona č. 319/2009 Sb., ústavního zákona č. 71/2012 Sb. a ústavního zákona č. .../2012 Sb., se mění takto:

1. Za čl. 7 se vkládá nový čl. 7a, který zní:

„Čl. 7a

Stát dbá o zdravé a udržitelné veřejné finance“.

2. V čl. 40 se za slova „zákona o otázce předložené k rozhodnutí v celostátním referendu“ vkládají slova „ a zákona o pravidlech rozpočtové kázně “.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. 15

Tento ústavní zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2014.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

Návrh ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti (dále jen „návrh ústavního zákona“) byl zpracován na základě Programového prohlášení vlády ze dne 4. srpna 2010. Obdobný závazek Vlády ČR obsahuje také Koaliční smlouva o vytvoření koalice rozpočtové odpovědnosti, vlády práva a boje proti korupci a Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR pro období 2012 až 2020 (schválená usnesením vlády č. 713 z 27. září 2011).

Vláda svým usnesením č. 253 ze dne 11. dubna 2012 uložila předsedovi vlády a ministru financí připravit návrh zastřešujícího ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti a návrh prováděcího zákona o pravidlech rozpočtové kázně, který by podléhal schválení podle čl. 40 Ústavy České republiky, a předložit je do 30. června 2012 vládě.

Hlavním cílem návrhu ústavního zákona je dosáhnout zdravých a dlouhodobě udržitelných veřejných financí České republiky, které jí poskytnou dostatečný prostor pro rozhodování při realizaci rozpočtové a fiskální politiky a zajistí respektování mezinárodních závazků a to i v případě běžných konjunkturálních výkyvů. Ústavní zákon by měl zlepšit celkové hospodaření České republiky, posílit transparentnost a efektivnost veřejných financí a ve výsledku též podpořit konkurenceschopnost české ekonomiky. Právní předpis také obsahuje číselná fiskální pravidla včetně limitu vládního zadlužení. Návrh dále upravuje postavení Národní rozpočtové rady a pravidla rozpočtové transparentnosti.

Cílem navrhované úpravy je vytvořit účinný mechanismus závazků aktuální vlády, kde odklon od principů odpovědné rozpočtové politiky znamená kromě politického reputačního rizika také nástup povinnosti uskutečnit stanovená opatření a v některých případech vyvození přímého represivního postihu ve formě aplikace komplexního „sankčního“ mechanismu v závislosti na konkrétním vývoji základních ukazatelů hospodaření České republiky.

Návrh ústavního zákona by měl představovat hlavní nástroj umožňující postupné dosažení udržitelnosti veřejných financí České republiky, k němuž je nezbytný silný, konzistentní, komplexní a zejména stabilní národní fiskální rámec vymezující institucionální pokrytí, číselná fiskální pravidla (vč. dluhové brzdy), sledování jejich dodržování zajištěné zřízením nezávislé Národní rozpočtové rady a další opatření posilující transparentnost veřejných financí a umožňující naplnění požadavků na rozpočtové rámce vyplývající z práva EU.

Připravovaný předpis dále řeší rozpor mezi odpovědností vlády za dodržování mezinárodních závazků vyplývajících ze Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva“) v oblasti fiskální disciplíny a národními nástroji, kterými disponuje. Je zřejmé, že vláda má pod přímou kontrolou pouze vybrané ústřední vládní instituce, přičemž rozpočtová politika je realizována všemi úrovněmi vlády v nejšířším slova smyslu, tedy i kraji, obcemi, zdravotními pojišťovny a dalšími veřejnými institucemi.

Stávající národní fiskální rámec je v některých parametrech kompatibilní s pravidly rozpočtového dohledu EU a odráží většinu standardních prvků doporučených mezinárodními institucemi. Jeho dodržování však není dostatečně závazné, vynutitelné a transparentní. Chybí disciplinující prvky umožňující konsolidovat veřejné finance a zlepšit jejich kvalitativní stránku. Světová finanční krize a navazující dluhová krize eurozóny navíc negativně ovlivňují reálnou ekonomiku České republiky a jejich fiskální důsledky nemusí být pouze cyklické a dočasné.

Za zvýšením vládního dluhu v České republice na počátku minulé dekády stál především výrazný nárůst dotací transformačním institucím, jež souvisely s restrukturalizací a privatizací sektorů finančních a nefinančních podniků v důsledku odkládaných reforem v 90. letech. Vzhledem k tomu, že v následném období hospodářské expanze nebyl plně využit potenciál k provedení rozpočtové konsolidace, zadluženost České republiky nadále narůstá. Důsledky stárnutí populace, které mají být dle aktuálních projekcí v rámci EU nadprůměrné, se do hospodaření veřejných financí patrně teprve promítnou.

Při koncipování změn fiskálního rámce je vhodné navázat na jeho stávající parametry a zkušenosti s jeho fungováním. Současný národní rámec je založen na fiskálním cílení, víceletých výdajových rámcích a fiskální decentralizaci. Jeho koncepce vychází z reformy veřejných financí připravené v roce 2003, jejímž hlavním cílem bylo posílit střednědobou dimenzi veřejných rozpočtů. Reformou bylo zavedeno zmíněné fiskální cílení spojující střednědobý fiskální cíl v podobě podílu deficitu na HDP se závazným nominálním výdajovým pravidlem pro stanovení výdajových rámců. Ty jsou dále rozepisovány metodou top-down do navazujícího střednědobého rozpočtového výhledu pro státní rozpočet a státní fondy. K dispozici je také monitoring hospodaření obcí.

Hlavní nedostatky současného českého fiskálního rámce lze spatřovat zejména:

- a) ve sklonu k deficitnímu hospodaření,
- b) v absenci mechanismů zabezpečujících proticyklický charakter fiskální politiky,
- c) v absenci prvků omezujících informační asymetrii, podporujících kredibilitu, flexibilitu a transparentnost hospodaření vládního sektoru.

Tyto nedostatky by měl v co možná největší míře odstranit návrh ústavního zákona, jakož i na něj navazující prováděcí zákon o pravidlech rozpočtové kázně. Jejich prostřednictvím by měla být nastavena regulace umožňující postupné dosažení udržitelnosti veřejných financí České republiky.

Předpokládaný finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Zřízení Nezávislé rozpočtové rady si vyžádá roční náklady ve výši cca 50 mil. Kč. Předpokládáme jejich následující strukturu:

- platy členů kolegia - cca 5 mil. Kč
- zaměstnanci kanceláře – dle podmínek pro platové poměry zaměstnanců ve veřejných službách - platy, pojistné, FKSP – celkem: cca 15 mil. Kč
- provozní výdaje – cca 12 mil. Kč (odhad nákladů na pronájem kancelářských prostor v Praze o velikosti cca 300 m²)
- ostatní – cca 10 mil. Kč

Další výdaje ze státního rozpočtu a dalších veřejných institucí na realizaci tohoto ústavního zákona budou záviset zejména na rozsahu požadavku naplňování výdajového pravidla jednotlivými subjekty (sestavování rozpočtu, rozpočtová skladba atp.). Tyto budou blíže specifikovány zejména v zákoně o pravidlech rozpočtové kázně, který bude předložen po schválení novely čl. 40 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

V obecné rovině lze předpokládat rozpočtové dopady v oblastech mzdových a souvisejících režijních nákladů a jednorázových investičních nákladů. Konkrétně půjde zejména o náklady související se sestavováním rozpočtů (a střednědobých výhledů) a výkazů o jejich plnění. Lze předpokládat, že tyto náklady budou v prvním roce výrazně vyšší. Obecně však lze připustit,

že se nemusí jednat o skutečné zvýšení mzdových nákladů (počtu pracovníků), pokud veřejné instituce zajistí tyto činnosti současnými pracovníky, a to na úkor jiných činností, nebo zvýšením produktivity, resp. zvýšením intenzity práce. Využití současného stavu pracovníků se může ukázat jako problematické u malých příspěvkových organizací, zde však lze předpokládat zejména v metodické oblasti podporu ze strany jejich zřizovatelů. Hlavní podíl na jednorázových nákladech vyvolaných novou úpravou bude souviset s přizpůsobením či pořízením nového softwaru, a to jak na straně ministerstva financí, tak i vybraných veřejných institucích. Dále lze zejména v prvním roce po zavedení nových povinností předpokládat nárůst nákladů v oblasti získávání odpovídajících znalostí (školení apod.), příp. pořízení technického nebo jiného vybavení.

Závěrečná zpráva hodnocení dopadů regulace (RIA)

Jak vyplývá z Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA), schválených usnesením vlády ze dne 13. srpna 2007 č. 877, o Obecných zásadách pro hodnocení dopadů regulace, jsou Obecné zásady pro hodnocení dopadů regulace s některými výjimkami uplatňovány u všech obecně závazných právních předpisů připravovaných ministerstvy a ostatními ústředními správními úřady podle Legislativních pravidel vlády. Obdobně jako u obecných procesních předpisů, pro které platí výjimka z požadavku provedení hodnocení dopadů regulace, by i v případě předloženého návrhu ústavního zákona mělo být provedení hodnocení dopadů regulace realizováno až u prováděcího právního předpisu, kterým bude návrh zákona o pravidlech rozpočtové kázně.

Soulad navrhované úpravy s mezinárodními závazky a ústavním pořádkem

I. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

II. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů a obecnými zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná právní úprava je plně slučitelná s právními zásadami práva Evropské unie a přibližuje právní řád České republiky ustanovením zakládacích smluv a sekundárnímu právu EU.

S poukazem na **sekundární právo Evropské unie** lze konstatovat, že předkládaná právní úprava respektuje závazky, které pro Českou republiku v této oblasti z členství v Evropské unii vyplývají. Návrh ústavního zákona částečně promítá do právního řádu České republiky směrnici Rady č. 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států a není s ní v rozporu.

Vedle snahy upevnit národní fiskální rámec příprava ústavního zákona také sleduje požadavky Paktu o stabilitě a růstu reformovaného v roce 2011. Česká republika je povinna adaptovat národní fiskální rámec na požadavky těch ustanovení předpisů Paktu o stabilitě a růstu, která dopadají na všechny členské státy, tedy mimo požadavků dopadajících pouze na státy měnové unie. Dále je povinna řádně a včas transponovat směrnici Rady č. 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států do vnitrostátního právního řádu, tzn. do 31. prosince 2013.

Východiskem přípravy návrhu ústavního zákona je předpoklad, že provádění rozpočtové politiky a odpovědnost za ně patří do kompetencí členských států EU. Na tomto východisku nic nemění ani události posledního období, včetně nedávno podepsané Smlouvy o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii (dále jen „Fiskální úmluva“). Současně platí, že všechny členské státy EU považují své hospodářské politiky za věc společného zájmu a koordinují je v rámci Rady.¹ Jedním z klíčových principů, na nichž je koordinace hospodářských politik založena, je dodržování zásady zdravých veřejných financí². Respektování této zásady v rámci EU zajišťuje tzv. Pakt o stabilitě a růstu³. V Paktu o stabilitě a růstu se všechny členské státy zavázaly dodržovat cíl téměř vyrovnaného nebo přebytkového rozpočtu⁴.

Z **primárního práva EU**, zejména části třetí, hlavy VIII hospodářská a měnová politika Smlouvy plynou mj. závazky v oblasti tzv. nadměrného schodku veřejných financí. Tyto závazky jsou stanoveny článkem 126 Smlouvy a Protokolem (č. 12) o postupu při nadměrném schodku, který tvoří součást Smlouvy. Dle Protokolu členské státy dbají mj. na to, aby jim postupy na úrovni vlastního státu v rozpočtové oblasti umožnily plnit jejich závazky vyplývající ze Smluv⁵. Dále jde o závazky týkající se koordinace hospodářských politik – obecně článek 5 Smlouvy, spolupráce v oblasti rozpočtové – články 310 a následující.

V březnu 2012 byla na nejvyšší politické úrovni zástupců členských států EU přijata Fiskální úmluva. Účelem Fiskální úmluvy je přispět k zachování zdravých a udržitelných veřejných financí a předcházet nadměrnému schodku veřejných financí, a to zakotvením pravidel pro schodek veřejných financí vytýčených právem EU do vnitrostátních právních řádů jednotlivých smluvních stran. K této Fiskální úmluvě se ČR nepřipojila, tato je otevřena ratifikačnímu procesu a její vstup v platnost je vázán na ratifikaci alespoň dvanácti členskými státy Evropské unie, jejichž měnou je euro. V preambuli Fiskální úmluvy se konstatuje, že cílem smluvních stran je začlenit ustanovení této smlouvy do primárního práva EU, resp. zakládajících Smluv.

V oblasti **sekundárního práva EU** zasahuje do rozpočtové oblasti:

- a) řada předpisů EU týkajících se poskytování finanční pomoci z rozpočtu EU a
- b) Pakt o stabilitě a růstu (usnesení Evropské rady, přímo použitelná nařízení Rady EU),
- c) směrnice Rady č. 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států.

Pakt o stabilitě a růstu byl vytvořen v roce 1997 a v roce 2005 a 2011 byl podstatně novelizován⁶ a byla zahájena další novelizace Paktu pro státy, jejichž měnou je euro⁷. Jejich

¹ Čl. 121 Smlouvy o fungování Evropské unie

² Čl. 119, odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie

³ Usnesení Evropské rady o Paktu o stabilitě a růstu, 17. června 1997 (97/C 236/01)

⁴ Čl. 2a, nařízení Rady č. 1466/97 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik ve znění novel

⁵ Protokol (č. 12) o postupu při nadměrném schodku

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1173/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o účinném prosazování rozpočtového dohledu v eurozóně;

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1174/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o donucovacích opatřeních k nápravě nadměrné makroekonomické nerovnováhy v eurozóně;

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1175/2011 ze dne 16. listopadu 2011, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1466/97 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik;

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy;

Nařízení Rady (EU) č. 1177/2011 ze dne 8. listopadu 2011, kterým se mění nařízení (ES) č. 1467/97 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku;

cílem je zejména posílit dohled nad stavy rozpočtů a koordinaci hospodářských politik, přičemž pro členské státy, jejichž měnou je euro, zasahuje úprava novými sekundárními předpisy EU do oblastí dosud v takovém detailu předpisy EU neupravených.⁸ V oblasti rozpočtové byla, s odkazem na výše citovaný článek 126 Smlouvy, přijata směrnice Rady č. 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států, tj. o národním souboru opatření, postupů, pravidel a institucí, které tvoří základ pro provádění fiskální a rozpočtové politiky.

Návrh ústavního zákona předpokládá, že k němu bude vydán prováděcí zákon a novelizovány další právní předpisy platné v dané oblasti.

II. Zvláštní část

K části první

K čl. 1

Úvodní článek navrhovaného ústavního zákona stručně vymezuje jeho hlavní záměr a cíl ve vztahu k hospodaření sektoru veřejných institucí, pod nímž je vnímán širší kontext institucionálního vymezení. Naplňování pravidel rozpočtové odpovědnosti patří mezi základní úkoly státu, územních samosprávných celků a veřejných institucí. Toto je potvrzeno i výše uvedenými právními předpisy primárního a sekundárního práva EU.

Za veřejné instituce v sektoru veřejných institucí jsou považovány takové instituce, které naplňují znaky vládního sektoru (dle nařízení Rady č. 2223 ze dne 25. června 1996 o Evropském systému národních účtů ve Společenství) vymezeného nejvyšším správním úřadem vykonávajícím státní statistickou službu (tzn. ČSÚ). Veřejná instituce je zapsána v registru ekonomických subjektů⁹ jako jednotka tohoto sektoru národního hospodářství.

Tento článek vymezuje funkční působnost navrhovaného ústavního zákona na tzv. sektor veřejných institucí¹⁰ (nikoliv tedy na všechny veřejné instituce), na něž jsou aplikována ustanovení rámce rozpočtového dohledu stanoveného ve Smlouvě a zejména v Paktu o stabilitě a růstu. Mají-li rozpočtové rámce účinně podporovat rozpočtovou kázeň a udržitelnost veřejných financí, musí komplexně pokrývat veškeré veřejné finance. Také úloha nižších úrovní vlády při zajišťování dodržování Paktu o stabilitě a růstu výrazně vzrostla a je třeba dbát na to, aby se rozsah povinností a postupů stanovených ve vnitrostátních rozpočtových rámcích náležitým způsobem vztahoval na celý sektor veřejných institucí.

Výchozím krokem k dosažení tohoto cíle je tudíž řádné legislativní ukotvení vymezení sektoru veřejných institucí, do něhož typicky patří:

Směrnice Rady č. 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států.

⁷ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o posílení hospodářského a rozpočtového dohledu nad členskými státy, ve kterých dochází k závažným obtížím, pokud jde o jejich finanční stabilitu v eurozóně, nebo jsou těmito obtížemi ohroženy, KOM (2011) 0819 v konečném znění - 17230/11;

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních týkajících se sledování a posuzování návrhů rozpočtových plánů a zajišťování nápravy nadměrného schodku členských států v eurozóně - KOM (2011) 0821 v konečném znění - 17231/11.

⁸ Např. návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních týkajících se sledování a posuzování návrhů rozpočtových plánů a zajišťování nápravy nadměrného schodku členských států v eurozóně (KOM (2011) 0821 v konečném znění; CELEX 52011PC0821).

⁹ Viz § 20, zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ Viz §2, písm. w), zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů: „w) sektorem veřejných institucí organizační složky státu, územní samosprávné celky, státní a ostatní mimorozpočtové fondy, veřejné vysoké školy, zdravotní pojišťovny a ostatní organizace zařazené Českým statistickým úřadem do tohoto sektoru“.

- a) organizační složka státu, zařízení státu mající obdobné postavení jako organizační složka státu,
- b) příspěvková organizace zřízená veřejnou institucí uvedenou v písm. a),
- c) státní fond,
- d) územní samosprávný celek, dobrovolný svazek obcí, Regionální rada regionu soudržnosti a příspěvková organizace územního samosprávného celku nebo dobrovolného svazku obcí,
- e) právnická osoba veřejnoprávní povahy, jde-li o zdravotní pojišťovnu, veřejnou výzkumnou instituci, veřejnou vysokou školu,
- f) právnická osoba veřejnoprávní povahy založená nebo zřízená za zvláštním účelem uspokojování potřeb obecného zájmu, která nemá tržní povahu a která je
 1. financována převážně státem, regionálními nebo místními orgány nebo jinými veřejnoprávními subjekty a
 2. řízena státem, regionálními nebo místními orgány nebo jinými veřejnoprávními subjekty, nebo je v jejím správním, řídicím či dozorčím orgánu více než polovina členů jmenována státem, regionálními nebo místními orgány nebo jiným veřejnoprávním subjektem.

K čl. 2

Základním cílem legislativního ukotvení činnosti nezávislé Národní rozpočtové rady (dále jen „NRR“) v ústavním zákoně je snaha vytvořit nezávislou instituci monitorující, hodnotící a podporující přípravu a realizaci fiskální politiky. Zřízení NRR upevní národní fiskální rámec v oblasti vymahatelnosti fiskálních pravidel a podpoří transparentnost a kredibilitu jeho základních pilířů. Zároveň by NRR měla plnit významnou úlohu ve vztahu k odbornému nastavení strategie fiskální politiky vlády. Pro zajištění tohoto cíle je v ústavním zákoně a následně bude detailně v prováděcím zákoně o pravidlech rozpočtové kázně vymezena působnost NRR, postup jmenování jejích členů, způsob jejího financování a pravidla jejího hospodaření. Vymezení a právní úprava těchto parametrů je základním východiskem pro její další nezávislé fungování.

Vymezení základních parametrů NRR v ústavním zákoně by jí mělo poskytnout nezávislost na výkonné moci a vytvořit předpoklady pro vznik instituce, která svou činností napomůže k odstranění základních nedostatků stávajícího národního fiskálního rámce a naplní nejlepší mezinárodní praxi v dané oblasti.

Základní působnost NRR spočívá ve sledování vývoje hospodaření sektoru veřejných institucí a hodnocení plnění číselných fiskálních pravidel. Na základě prováděcího zákona o pravidlech rozpočtové kázně NRR připravuje zprávu o plnění pravidel rozpočtové odpovědnosti, pravidelně předkládá zprávy o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí a sleduje transparentnost fiskální politiky a rozpočtového procesu (vč. návrhů na zlepšení). Kromě této základní působnosti NRR organizuje jednání Výboru pro daňové prognózy zřízeného k verifikaci daňových predikcí a může poskytovat ad hoc stanoviska k rozpočtovým dopadům legislativních návrhů k významným systémovým úpravám a reformám. Aby byla umožněna efektivní činnost NRR, je prováděcím zákonem o pravidlech rozpočtové kázně oprávněna v souvislosti s plněním svých úkolů vyžadovat spolupráci od ostatních subjektů sektoru veřejných institucí při poskytování informací a datových zdrojů. Jakožto funkčně nezávislá instituce má NRR možnost vyvíjet z vlastní iniciativy i další činnosti bezprostředně související s monitorováním a hodnocením vývoje veřejných financí v ČR.

Prováděcí zákon o pravidlech rozpočtové kázně dále stanoví, že výkonným orgánem NRR je kolegium. Členem kolegia NRR může být bezúhonná fyzická osoba (tzn. neodsouzená za úmyslný trestný čin), která dosáhla věku 35 let, má odborné vysokoškolské vzdělání

magisterského stupně a praxi v oblasti financí nebo makroekonomie v minimální délce 10 let. S funkcí člena kolegia je neslučitelný výkon ústavních a dalších vybraných funkcí a členství v politické straně nebo hnutí. Funkční období člena kolegia je 6 let. Každé 2 roky jsou voleni dva členové kolegia. Navazující prováděcí předpis bude dále řešit počátek funkčního období, zánik funkce či odvolání z funkce. Kolegium NRR bude mít k dispozici odborný aparát o velikosti 10 – 15 zaměstnanců. Vedle funkční a personální nezávislosti bude NRR na vládě (resp. Parlamentu) nezávislá i finančně. To bude zajištěno financováním její činnosti prostřednictvím rozpočtu České národní banky.

K čl. 3, 4, 5, 6, 7, 8

Zatímco čl. 9 a 11 navrhovaného ústavního zákona upravují operativní číselná fiskální pravidla platná pro územní samosprávné celky i celý sektor veřejných institucí (vč. pravidla pro tzv. užší centrální vládu tvořenou státním rozpočtem a rozpočty státních fondů), čl. 3 až 8 zakotvují do národního právního řádu pravidlo regulující vývoj stavové veličiny poměru dluhu sektoru veřejných institucí na HDP (tzv. dluhovou brzdu). Ten odráží zejména minulou vládní fiskální politiku a kvalitu používaných makroekonomických predikcí pro přípravu rozpočtů.

Dluhová brzda bude plnit úlohu korekčního mechanismu uvádějícího veřejné finance do pozice, která má pozitivní vliv na jejich stabilitu a udržujícího výši veřejného zadlužení pod hranicí referenční hodnoty pro konvergenční kritérium podílu hrubého vládního dluhu na HDP v běžných cenách (60 % HDP). Tento mechanismus by měl působit nezávisle na vůli výkonné moci a vysílat silný signál kapitálovým trhům ohledně odhodlání vlády k odpovědné a udržitelné fiskální politice.

V konceptu pravidla dluhové brzdy je aplikována definice veřejného dluhu využívaná pro účely postupu při nadměrném schodku v Evropské unii (Protokol č. 12 o postupu při nadměrném schodku) a v rámci Paktu o stabilitě a růstu. Výši veřejného dluhu se rozumí poměr dluhu veřejných institucí, tj. celkového hrubého dluhu sektoru veřejných institucí v nominální hodnotě, konsolidovaného uvnitř a mezi subsektory sektoru veřejných institucí,¹¹ nesplaceného ke konci roku, vyjádřeného jako procentní podíl na nominálním hrubém domácím produktu. Dluh veřejných institucí je tvořen následujícími kategoriemi dluhových závazků: oběživo a vklady, cenné papíry jiné než účasti s výjimkou finančních derivátů, půjčky.

Referenčními hodnotami pro dluhovou brzdu budou dluh veřejných institucí a nominální HDP za předcházející kalendářní rok notifikované v dubnu Českým statistickým úřadem Evropské komisi (Eurostatu) v rámci tzv. zprávy o vládním deficitu a dluhu předkládané členským státem dle nařízení Rady (ES) č. 479/2009, ve znění pozdějších předpisů. Výše veřejného dluhu bude dále Národní rozpočtovou radou upravena o výši státního dluhu vzniklého emisí státních dluhopisů, z jejichž výnosu je vytvářena rezerva peněžních prostředků při financování státního dluhu.¹² Výši státního dluhu sdělí Ministerstvo financí způsobem, který bude upraven v prováděcím zákoně nebo v zákoně 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Takto upravenou výši veřejného dluhu (dále jen „zadlužení“) Národní rozpočtová rada vyhlásí stejným způsobem, jakým se vyhlášují zákony (v tomto smyslu bude muset být upraven § 2 odst. 1 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a

¹¹ Sektor veřejných institucí je zmíněn v čl. 2 ústavního zákona a definován v souladu s nařízením (ES) č. 2223/96 z 25. června 1996 o Evropském systému národních a regionálních účtů Společenství v prováděcím zákoně o pravidlech rozpočtové kázně.

¹² Dle odst. 4, §35, z. č. 218/2000 Sb. Ministerstvo financí při financování státního dluhu vytváří rezervu peněžních prostředků z výnosů emisí státních dluhopisů jako zdroje pro vyloučení úrokových rizik a rizik z neumístění primárních emisí státních dluhopisů. Tyto peněžní prostředky a operace s nimi podléhají evidenci ve státních finančních aktivech.

mezinárodních smluv), a to do měsíce od prvního zveřejnění výše veřejného zadlužení za předchozí rok Českým statistickým úřadem, bude použita pro postupy definované čl. 4 až 8 ústavního zákona.

Článek 3 fakticky stanovuje horní hranici výše veřejného zadlužení na 60 % HDP. Tato je pro ČR dána mezinárodní smlouvou (závazky vyplývajícími z členství v EU) a měla být nepřekročitelná. Vzhledem k velikosti produkce národního hospodářství, se může pro Českou republiku hranice 60 % již jevit jako problematická. Malé otevřené ekonomiky jsou vyšší měrou závislé na výkyvech kapitálových trhů, proto ústavní zákon požaduje, aby vláda a Parlament České republiky dbaly o takový vývoj zadlužení, který má pozitivní vliv na stabilitu veřejných financí České republiky, a činily veškeré kroky k tomu, aby výše veřejného dluhu nepřekročila hodnotu 60 % HDP.

Regulace veřejného zadlužení by měla posílit důraz na dlouhodobou udržitelnost veřejných financí, kterou lze definovat například tak, že dluhový poměr opakovaně konverguje k úrovni, která umožňuje realizaci proticyklické fiskální politiky, umožňuje absorpci exogenních šoků, je optimální z hlediska hospodářského růstu a zaručuje kredibilitu sektoru veřejných institucí na kapitálových trzích. Jde tudíž o dlouhodobé udržování výše dluhu v poměru k HDP na této úrovni.

V rámci ústavního zákona je využíván princip limitů dluhu spojených s automatickými korekčními mechanismy plněním funkce dluhové brzdy. Návrhem ústavního zákona je stanoveno pět tzv. dluhových pásem.

Vychází se z principu vyvození odpovědnosti vůči orgánům a subjektům, které se zásadní měrou podílely na vzniku vysoké úrovně zadlužení České republiky. Opatření jsou realizována kumulativně, to znamená, že pokud výše dluhu přesáhne určitou hranici, je ústavním zákonem uložena povinnost realizovat také opatření, která mají být realizována při nižší hranici dluhu.

Dluhová brzda bude aktivována v okamžiku, kdy zadlužení dosáhne 40 % na HDP. Do této hranice bude hospodaření sektoru veřejných institucí omezováno pouze tzv. operativními číselnými fiskálními pravidly (budou podrobně specifikována zejména zákonem o pravidlech rozpočtové kázně). Při překročení uvedeného limitu budou postupně spouštěna automatická korekční opatření, tedy ústavním zákonem definované povinnosti, které budou veřejné instituce povinny plnit.

V okamžiku, kdy zadlužení dosáhne 40 % a zároveň bude nižší než 45 % HDP, vláda neprodleně předloží Poslanecké sněmovně zdůvodnění překročení zadlužení 40 % HDP, jí přijatá a navržená opatření ke snížení výše veřejného zadlužení, přičemž rozsah snížení bude navržen po konzultaci s NRR. Vládou předkládané návrhy zákona o státním rozpočtu a rozpočtů státních fondů na následující rozpočtový rok budou v souladu s výše uvedeným souborem opatření přijatých vládou. Stát od této úrovně podílu dluhu nebude poskytovat nové státní záruky s výjimkou těch, které budou schváleny třípětinovou většinou všech poslanců, nebo těch, které jsou poskytovány na základě již schváleného zákona. Tím bude omezeno obcházení navyšování poměru dluhu prostřednictvím využívání implicitních závazků a zároveň zachována flexibilita pro možnost schválení záruky např. z titulu mezinárodních závazků státu.

Jakmile zadlužení dosáhne 45 % a zároveň je nižší než 48 % HDP, vláda kromě předchozího rozhodne o vázání alespoň 3 % výdajů schváleného státního rozpočtu na běžný rok v poměrné části ke zbývajícimu období běžného rozpočtového roku. Pro stanovení objemu vázání výdajů se celkové výdaje státního rozpočtu na běžný rok sníží o objem výdajů na důchody, výdaje na správu státního dluhu, odvody do vlastních zdrojů Evropské unie, výdaje kryté prostředky

z rozpočtu Evropské unie, Národního fondu, výdaje na likvidaci škod způsobených živelními pohromami a příspěvky mezinárodním organizacím vyplývající z mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu. Toto ustanovení vládu zaváže realizovat patřičná úsporná opatření již v rozpočtovém roce, v němž dojde k překročení 45% hranice zadlužení. Vláda nebude muset rozhodnout o vázání výdajů, pokud schválený rozpočet již obsahuje meziroční snížení výdajů upravených o výdaje vylučované pro stanovení objemu vázání prostředků státního rozpočtu alespoň o 3 %. Tím bude předejito nadměrné tvrdosti zákona ve formě požadavku nadměrného konsolidačního úsilí vlády, která již do schváleného rozpočtu zapracovala výrazná konsolidační opatření. Pokud zadlužení dosáhne 45 % HDP opakovaně a neustále v několika po sobě následujících rozpočtových letech, vázání se provede pouze v prvním rozpočtovém roce, ve kterém dosáhlo 45 % nebo více. Vláda předloží Poslanecké sněmovně návrhy zákona o státním rozpočtu, rozpočtů státních fondů a pojistných plánů zdravotních pojišťoven (resp. návrhů rozpočtů zdravotních pojišťoven, s povinností jejichž sestavování počítá zákon o pravidlech rozpočtové kázně) na následující rok s výdaji nepřesahujícími výdaje schválené v předcházejícím rozpočtovém roce. Nárůst je umožněn pouze u hlavních kategorií výdajů, které nejsou pod přímou kontrolou vlády, tj.s výjimkou výdajů na správu státního dluhu, odvody do vlastních zdrojů EU, výdajů krytých prostředky z rozpočtu EU či Národního fondu, výdajů na likvidaci škod způsobených živelními pohromami a příspěvků mezinárodním organizacím vyplývajících z mezinárodních smluv. Pokud vláda takové návrhy rozpočtů nebo zdravotně pojistných plánů již předložila, je povinna stáhnout je z projednávání v Poslanecké sněmovně a neprodleně předložit nový návrh.

Dále dojde od následujícího rozpočtového roku ke snížení platů ústavních činitelů, s výjimkou platů soudců, o 20 % a zastavení růstu platové základny zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Toto opatření bude trvat nejméně do roku, kdy dojde ke snížení zadlužení pod 45 % HDP. Snížení platů i těch ústavních činitelů, kteří se přímo nepodílejí na koncipování fiskální a rozpočtové politiky vlády, by mělo vést k podnícení úsilí k realizaci fiskální konsolidace. Zároveň je od tohoto opatření očekáván silný signalizační efekt demonstrující ochotu a podporu elit vládního sektoru k realizaci této konsolidace. Soudci jsou z opatření vyjmuti z důvodu respektování dřívějších nálezů Ústavního soudu, podle nichž musí být soudcovský plat stabilní a nesnížitelnou veličinou. Platové restrikce vůči soudcům považuje Ústavní soud za protiústavní pro rozpor s principy demokratického právního státu a nezávislosti soudnictví.

Územní samosprávný celek v tomto pásmu dluhové brzdy schválí rozpočet na následující rozpočtový rok s výdaji nejvýše ve výši výdajů rozpočtu schváleného na předchozí rok. Uvedená povinnost se nevztahuje na výdaje na likvidaci škod způsobených živelními pohromami, výdaje kryté prostředky z rozpočtu EU nebo Národního fondu a výdaje na správu dluhu územního samosprávného celku. Tato povinnost platí jako speciální bez ohledu na ustanovení v článku 9, podle kterého je územní samosprávný celek povinen hospodařit v osmiletém období tak, aby jeho celkové výdaje nepřekročily jeho celkové příjmy v rámci osmiletého období. Rok, v němž ÚSC postupuje dle článku 5, se započítává do hodnoceného osmiletého období. Jinými slovy ÚSC v následujícím roce schválí rozpočet s výdaji maximálně ve výši výdajů rozpočtu na předchozí rok (s výše uvedenými výjimkami) bez ohledu na to, že pravidlo definované článkem 9 mu umožňuje tyto výdaje navýšit. Zároveň je ÚSC povinen realizovat konsolidační opatření k nápravě v předcházejících osmi letech vzniklému nesouladu, kdy celkové výdaje převýšily jeho celkové příjmy. Tento postup bude dále upraven zákonem o pravidlech rozpočtové kázně.

Jestliže zadlužení dosáhne 48 % HDP a zároveň je nižší než 50 % HDP, vláda kromě předchozího předloží Poslanecké sněmovně návrh vyrovnaného nebo přebytkového státního rozpočtu a rozpočtů státních fondů a doporučí jí schválit pouze vyrovnané nebo přebytkové

návrhy zdravotně pojistných plánů (resp. návrhů rozpočtů zdravotních pojišťoven, s povinností jejichž sestavování počítá zákon o pravidlech rozpočtové kázně). Pokud vláda takové návrhy již předložila, je povinna stáhnout je z jednání Poslanecké sněmovny a neprodleně předložit návrhy, které jsou v souladu s vymezenými podmínkami.

Územní samosprávný celek v tomto pásmu dluhové brzdy schválí na následující rozpočtový rok pouze vyrovnaný nebo přebytkový rozpočet. Tato povinnost platí jako speciální bez ohledu na ustanovení v článku 9, podle kterého je územní samosprávný celek povinen hospodařit v osmiletém období tak, aby jeho celkové výdaje nepřekročily jeho celkové příjmy v rámci osmiletého období. Rok, v němž ÚSC postupuje dle článku 6, se započítává do hodnoceného osmiletého období.

Jiné veřejné instituce než organizační složky státu, státní fondy, zdravotní pojišťovny a ÚSC nesmí po období, v němž zadlužení převyšuje 48 % HDP, přijímat nové dluhové závazky, v jejichž důsledku by došlo k nárůstu zadlužení. Toto ustanovení nebrání refinancování dříve přijatých dluhových závazků.

Pokud zadlužení dosáhne 50 % HDP a více, vláda je kromě předchozích kroků povinna požádat Poslaneckou sněmovnu o vyslovení důvěry. Vláda zároveň Poslanecké sněmovně předloží návrh vyrovnaného nebo přebytkového státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a doporučí Poslanecké sněmovně schýlit pouze vyrovnané nebo přebytkové návrhy rozpočtů zdravotních pojišťoven. ÚSC schválí svůj rozpočet na následující rok pouze jako vyrovnaný nebo přebytkový.

Žádost vlády o vyslovení důvěry neznamena automatické odstoupení vlády, protože jí zejména na základě relevantního zdůvodnění úrovně a stavu dluhu, který může být způsoben řadou faktorů nacházejících se mimo její kontrolu, může být vyslovena důvěra. Nejedná se tedy o žádost o vyslovení důvěry z jiných důvodů např. při spojení otázky důvěry s vládním návrhem zákona, ale pouze o případy, kdy vláda žádá o vyslovení důvěry při překročení poměru dluhu 50 % HDP.

Povinnosti vztahující se k dluhové brzdě neplatí (tzv. únikové doložky) 24 měsíců od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž:

1. Český statistický úřad informuje ve čtvrtletních národních účtech o meziročním poklesu HDP očištěného o cenové vlivy za poslední čtvrtletí¹³ o nejméně 5 procent.;
2. Ministerstvo financí ČR informuje, že nezbytné veřejné výdaje spojené s odstraňováním následků živelních pohrom, které zasáhly území České republiky, a výdaje vyplývající z plnění mezinárodních smluv a mezinárodních závazků státu přesáhly v úhrnu 3 % HDP.

Povinnosti vztahující se k dluhové brzdě se neuplatňují v období od vyhlášení stavu ohrožení nebo válečného stavu do skončení stavu ohrožení¹⁴ nebo válečného stavu.¹⁵

Protože jednotlivá opatření dluhové brzdy představují výrazný zásah do rozhodování vlády o financování jejích priorit a realizace programového prohlášení vlády, nebylo by žádoucí a spravedlivé, pokud by se aplikovaly ihned po nástupu nové vlády bez toho, aniž by vláda měla prostor pro realizaci kroků, kterými zabezpečí snížení dluhu. Proto se povinnosti vyplývající z dluhové brzdy neaplikují po dobu 12 měsíců ode dne vyslovení důvěry vládě po jejím jmenování podle čl. 68 odst. 3 Ústavy. Článek 7 se také neaplikuje 12 měsíců ode dne vyslovení důvěry vládě, o níž vláda Poslaneckou sněmovnu požádala podle čl. 71 Ústavy po

¹³ Předběžný odhad hrubého domácího produktu očištěného o cenové vlivy za 4. čtvrtletí předchozího roku ČSÚ zveřejňuje zpravidla v polovině února běžného roku.

¹⁴ Stav ohrožení definuje ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.

¹⁵ Válečný stav definuje ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

dosažení poměru 50 % dluhu na HDP, vláda však postupuje podle článku 6, tzn. je povinna činit zde uvedená opatření, je nad ní však držena „ochranná lhůta“ 12ti měsíců a i když je překročena výše zadlužení 50% HDP, po tuto dobu nemusí žádat znovu o důvěru.

K čl. 9

S cílem zabezpečit rozpočtovou disciplínu a jednoznačně určit odpovědnost orgánů územní samosprávy za výkon svých působností bylo v rámci ustanovení pro územní samosprávu stanoveno numerické fiskální pravidlo (zásada rozpočtového hospodaření) pro obce a kraje. Podle něj územní samosprávný celek hospodaří tak, aby za osm po sobě následujících rozpočtových let jeho celkové výdaje nepřevýšily jeho celkové příjmy. Období osmi rozpočtových let bylo zvoleno vzhledem k empiricky ověřené přibližné délce hospodářského cyklu v České republice. Sledují-li veřejné finance střednědobý rozpočtový cíl v podobě strukturálního salda ve výši -1 % HDP, pak by toto pravidlo mělo být konzistentní s jeho dosažením.

Dodržování pravidlo umožňuje jeho anticyklické fungování a nebrání ani vytvoření prostoru pro realizaci investičních akcí. Zároveň je toto pravidlo konzistentní se zamýšleným výdajovým pravidlem pro ústřední veřejné instituce, které bude dále upraveno prováděcím zákonem.

Prováděcí zákon o pravidlech rozpočtové kázně stanoví nápravný a sankční mechanismus při nesplnění číselného fiskálního pravidla. Předpokládá se, že dodržení pravidla bude vyhodnocovat Ministerstvo financí a informace o dodržení zásady rozpočtového hospodaření bude součástí zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření ÚSC dle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí ve znění pozdějších předpisů. ÚSC budou povinny vzniklý nesoulad mezi příjmy a výdaji odstranit v průběhu tří let následujících po roce, v němž byl zjištěn daný nesoulad. Zavedení tříletého nápravného mechanismu k odstranění vzniklého nesouladu v podstatě pravidlo modifikuje tak, že vyrovnané hospodaření je požadováno v intervalu osmi až jedenácti let. Neodstraňuje-li územní samosprávný celek vzniklý nesoulad mezi příjmy a výdaji důvěryhodným způsobem (zákonem definovaným způsobem), správce daně na základě rozhodnutí ministerstva financí zadrží podíl ÚSC na dani z přidané hodnoty a daních z příjmů. Jestliže ÚSC zjištěný rozdíl mezi celkovými výdaji a celkovými příjmy za osm po sobě následujících rozpočtových let během tří let následujících po roce, ve kterém došlo k porušení zásady rozpočtového hospodaření, nevyrovnal, ministerstvo financí rozhodne o propadnutí zadržovaných příjmů ve prospěch státního rozpočtu.

Prováděcí právní předpis obsahuje návrh číselných fiskálních pravidel pro další jednotky subsektoru místních vládních institucí.

K čl. 10

Vláda nejpozději do třicátého dubna každého roku předloží Poslanecké sněmovně k projednání zprávu o rozpočtové strategii veřejných institucí.

Podrobná právní úprava zprávy o rozpočtové strategii veřejných institucí, která bude sloužit jako východisko pro přípravu rozpočtů jednotlivých veřejných institucí i souhrnného rozpočtu veřejných institucí, bude předmětem prováděcího zákona o pravidlech rozpočtové kázně, jehož pracovní verze tvoří přílohu předkládaného materiálu k návrhu ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti.

K čl. 11

Stávající quasi deficitní pravidlo fiskálního cílení bude nahrazeno pravidlem výdajovým. Jde o stanovení výdajového stropu (maximálního růstu upravených nominálních výdajů) pro tzv.

užší centrální vládu (státní rozpočet a státní fondy) a celý sektor veřejných institucí. Částka konsolidovaných výdajů státního rozpočtu a státních fondů stanovená dle výdajového pravidla na následující rozpočtový rok a dva roky po něm následující je předkládána ke schválení Poslanecké sněmovně. Částka celkových konsolidovaných výdajů rozpočtu veřejných institucí stanovená dle výdajového pravidla se předkládá Poslanecké sněmovně na vědomí.

Oproti navrhovanému pravidlu dluhové brzdy je působnost výdajového pravidla zaměřena na krátký a střední horizont a jeho úloha v rozpočtovém procesu je chápána jako více operativní.

Konstrukce výdajového pravidla vychází z tzv. „expenditure benchmark“, který byl zaveden do preventivní části Paktu o stabilitě a růstu v rámci jeho reformy z listopadu loňského roku. Jeho základní princip říká, že roční růst výdajů by neměl přesahovat referenční střednědobý růst potenciálního HDP. To znamená, že dodatečné příjmy nejsou zapojovány k realizaci dodatečných výdajů ale ke snížení dluhu. Pokud není dosaženo střednědobé rozpočtové pozice je růst výdajů dále snižován.

Podrobná úprava výdajového pravidla bude předmětem zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a zákona o pravidlech rozpočtové kázně.

K čl. 12 a 13

Veřejné instituce sestavují rozpočet na následující rok a střednědobý výhled nejméně na dva další rozpočtové roky. Součástí návrhu rozpočtu je informace o schváleném rozpočtu na běžný rozpočtový rok, očekávané skutečnosti běžného rozpočtového roku a skutečném plnění rozpočtu za předcházející dva rozpočtové roky. Ustanovení bude pro jednotky, na které bude povinnost sestavovat rozpočet a střednědobý výhled aplikována nově, plně účinné až od rozpočtového roku 2016, tj. období, kdy budou mít tyto k dispozici údaje o plnění rozpočtu za předcházející dva rozpočtové roky.

Veřejné instituce zveřejňují v jednotné struktuře údaje o návrhu rozpočtu a střednědobém výhledu každoročně nejpozději do 30. září a nejpozději do 30 dnů od jeho schválení. Skutečnosti rozpočtu po jednotlivých měsících ve shodné struktuře zveřejňují veřejné instituce do 20 dnů po ukončení měsíce. Územní samosprávné celky a jimi zřizované veřejné instituce zveřejní údaje o skutečnosti rozpočtu po jednotlivých čtvrtletích do 20 dnů po skončení čtvrtletí.

Pro efektivní a operativní řízení veřejných financí je žádoucí zajistit hotovostní data za celý sektor veřejných institucí, sestavovat střednědobý výhled a rozpočet sektoru veřejných institucí (obdobně i závěrečný účet). K tomu je nezbytné zavést povinnost, aby subjekty sektoru veřejných institucí sestavovaly svůj rozpočet minimálně na tři roky a tento rozpočet obsahoval i údaje o očekávané skutečnosti běžného roku a skutečném plnění za předcházející dva rozpočtové roky. Díky tomu bude potenciálně možné sestavit souhrnný rozpočet sektoru veřejných institucí. Rozpočet každé veřejné instituce bude přehlednější a bude z něj zřejmý vývoj příjmů a výdajů za období šesti let. S dříve uvedeným také souvisí povinnost, aby jednotlivé subjekty sektoru veřejných institucí zveřejňovaly (resp. reportovaly) údaje o svém rozpočtu ve stanovených lhůtách.

Vzhledem k tomu, že veřejné instituce, které doposud nesestavovaly rozpočty a střednědobé výhledy, nebudou mít k dispozici údaje nezbytné k naplnění požadavku daného článkem 12 odst. 2, bylo do ústavního zákona zařazeno přechodné období od 1. ledna 2016.

K části druhé

K bodu 1

Vzhledem k tomu, že dosud Ústava ČR neobsahovalo ustanovení týkající se vývoje veřejných financí navrhuje se toto doplnit. Ústava ČR bude doplněna o článek 7a, který neukládá státu povinnost dbát o zdravé a udržitelné veřejné finance.

K bodu 2

Vzhledem k tomu, že prováděcí zákon o rozpočtové kázní by měl být schvalován procedurou dle čl. 40 Ústavy, je nejdříve nutné ho do tohoto článku zahrnout. Nově tudíž budou do čl. 40 Ústavy za slova „zákona o otázce předložené k rozhodnutí v celostátním referendu“ vložena slova „a zákona o pravidlech rozpočtové kázně“.

Předložení prováděcího zákona o rozpočtové kázní Poslanecké sněmovně a Senátu Parlamentu České republiky bude možné až po schválení novely čl. 40 Ústavy.

Rozdílová tabulka návrhu předpisu ČR s legislativou EU

Navrhovaný právní předpis (resp. jiný právní předpis)		Odpovídající předpis ES		
Ustanovení (část, §, odst., písm., apod.)	Obsah	Celex č.	Ustanovení (čl., odst., písm., bod., apod.)	Obsah
Čl. 1	<p><u>(1) Stát, územní samosprávné celky a další veřejné instituce dbají o zodpovědné naplňování pravidel rozpočtové odpovědnosti a za tímto účelem usilují o zvyšování transparentnosti, účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti vynakládání veřejných financí.</u></p> <p><u>(2) Tento ústavní zákon se vztahuje na sektor veřejných institucí.</u></p>	32011 L0085	Čl. 6 (1) a)	<p>1. Aniž jsou dotčena ustanovení Smlouvy o fungování EU týkající se rámce rozpočtového dohledu Unie, numerická fiskální pravidla specifická pro danou zemi obsahují vymezení následujících prvků:</p> <p>a) stanovení cíle a oblasti působnosti pravidel;</p>
Čl. 2 (2)	<p><u>(5) Národní rozpočtová rada je nezávislá instituce působící v oblasti fiskální a rozpočtové politiky.</u></p> <p><u>(6) Národní rozpočtová rada sleduje vývoj hospodaření sektoru veřejných institucí a naplňování pravidel rozpočtové odpovědnosti a hodnotí je.</u></p>	32011 L0085	Čl. 6 (1) b)	<p>1. Aniž jsou dotčena ustanovení Smlouvy o fungování EU týkající se rámce rozpočtového dohledu Unie, numerická fiskální pravidla specifická pro danou zemi obsahují vymezení následujících prvků:</p> <p>...</p> <p>b) účinné a včasné monitorování souladu s pravidly na základě spolehlivé a nezávislé analýzy provedené nezávislými subjekty nebo subjekty, které jsou ve vztahu k fiskálním orgánům členských států funkčně samostatné;</p>

<p>Čl. 3 (1)</p>	<p><u>Vláda a Parlament České republiky dbají o takový vývoj veřejného zadlužení, který má pozitivní vliv na stabilitu veřejných financí České republiky. Činí veškeré kroky k tomu, aby výše veřejného zadlužení nepřekročila hodnotu 60 % hrubého domácího produktu (dále jen „HDP“).</u></p>	<p>32011 L0085</p>	<p>Čl. 5a)</p>	<p>Každý členský stát uplatňuje numerická fiskální pravidla, které jsou pro něj specifická a která účinně podporují soulad s jeho povinnostmi v oblasti rozpočtové politiky vyplývajícími ze Smlouvy o fungování EU, a to ve víceletém rámci pro sektor vládních institucí jako celek. Tato pravidla podporují zejména:</p> <p>a) soulad s referenčními hodnotami schodku a dluhu stanovenými v souladu se Smlouvou o fungování EU;</p>
<p>Čl. 3 (2), (3)</p>	<p><u>Výši veřejného dluhu se rozumí výše dluhu veřejných institucí vyjádřená jako procentní podíl na HDP.</u></p> <p><u>Výši veřejného dluhu podle odstavce 2 Národní rozpočtová rada sníží o výši státního dluhu vzniklého emisí státních dluhopisů, z jejichž výnosu je vytvářena rezerva peněžních prostředků při financování státního dluhu. Národní rozpočtová rada upravenou výši veřejného dluhu (dále jen „zadlužení“) vyhlásí stejným způsobem, jakým se vyhláší zákony, a to do měsíce od prvního zveřejnění výše veřejného dluhu za předchozí rok Českým statistickým úřadem.</u></p>	<p>32011 L0085</p>	<p>Čl. 6 (1) a)</p>	<p>1. Aniž jsou dotčena ustanovení Smlouvy o fungování EU týkající se rámce rozpočtového dohledu Unie, numerická fiskální pravidla specifická pro danou zemi obsahují vymezení následujících prvků:</p> <p>a) stanovení cíle a oblasti působnosti pravidel;</p>

<p><u>(1) Dosáhne-li zadlužení 45 % HDP a zároveň je nižší než 48 % HDP, vláda postupuje podle článku 4 odst. 1 a 3 a zároveň rozhodne o vázání alespoň 3 % výdajů schváleného státního rozpočtu na daný rok v poměrné části ke zbývajícimu období daného roku.</u></p> <p><u>(2) Pro stanovení objemu vázání prostředků státního rozpočtu podle odstavce 1 se celkové výdaje státního rozpočtu na daný rok snižují o</u></p> <ul style="list-style-type: none"><u>a) objem výdajů na důchody,</u><u>b) objem výdajů na správu státního dluhu,</u><u>c) odvody do vlastních zdrojů Evropské unie,</u><u>d) výdaje kryté prostředky z rozpočtu Evropské unie či Národního fondu,</u><u>e) výdaje na likvidaci škod způsobených živelními pohromami a</u><u>f) příspěvky mezinárodním organizacím vyplývající z mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu.</u> <p><u>(3) Vláda nemusí rozhodnout o vázání výdajů podle odstavce 1 v případě, že již předložila podle článku 4 odst. 2 návrh zákona o státním rozpočtu na následující rok snižující úhrn výdajů státního rozpočtu po odečtení výdajů podle odstavce 2 písm. a) až f) ve srovnání se skutečnými výdaji státního rozpočtu na předchozí rok po odečtení výdajů uvedených v odstavci 1 písm. a) až f) alespoň o 3 %.</u></p> <p><u>(4) Dosáhne-li zadlužení 45 % HDP a více v několika po sobě následujících letech, vázání podle odstavce 1 se provede pouze v prvním roce, ve kterém zadlužení dosáhlo 45 % nebo více.</u></p>			
---	--	--	--

<p>(5) <u>Dosáhne-li zadlužení výše vymezené v odstavci 1, vláda předloží Poslanecké sněmovně návrh zákona o státním rozpočtu, návrhy rozpočtů zdravotních pojišťoven a návrhy rozpočtů státních fondů na následující rok s výdaji nepřesahujícími výdaje schválené v předcházejícím roce, s výjimkou výdajů, o které se výdaje snižují podle odstavce 2 písmeno b) až f); byl-li již návrh zákona o státním rozpočtu nebo návrh rozpočtu státního fondu předložen bez naplnění těchto podmínek, vláda takový návrh vezme zpět a neprodleně předloží návrh nový.</u></p> <p>(6) <u>Dosáhne-li dluh výše vymezené v odstavci 1, sníží se v následujícím roce platová základna pro výpočet platů ústavních činitelů, s výjimkou soudců, o 20 % a zastaví se růst platů zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Opatření trvá nejméně do roku, kdy dojde ke snížení zadlužení pod 45 % HDP.</u></p> <p>(7) <u>Dosáhne-li zadlužení výše vymezené v odstavci 1, územní samosprávný celek bez ohledu na povinnosti podle článku 9 schválí rozpočet na následující rok s výdaji nejvýše ve výši výdajů schváleného rozpočtu na rok předchozí, s výjimkou výdajů na likvidaci škod způsobených živelními pohromami, prostředků krytých prostředky z rozpočtu Evropské unie nebo Národního fondu a výdajů na správu dluhu územního samosprávného celku.</u></p>			
---	--	--	--

	<p>(1) <u>Dosáhne-li zadlužení 48 % HDP a zároveň je nižší než 50 % HDP, vláda postupuje podle článku 5 odstavce 1 až 4 a zároveň</u></p> <p>a) <u>předloží Poslanecké sněmovně návrh vyrovnaného nebo přebytkového státního rozpočtu a rozpočtů státních fondů; byli již návrh zákona o státním rozpočtu nebo návrh rozpočtu státního fondu předložen bez naplnění této podmínky, vláda takový návrh vezme zpět a neprodleně předloží návrh nový,</u></p> <p>b) <u>doporučí Poslanecké sněmovně schválit pouze vyrovnané nebo přebytkové návrhy rozpočtů zdravotních pojišťoven.</u></p> <p>(2) <u>Dosáhne-li zadlužení výše podle odstavce 1, územní samosprávný celek schválí svůj rozpočet na následující rok pouze jako vyrovnaný nebo přebytkový bez ohledu na povinnosti podle článku 9.</u></p> <p>(3) <u>Veřejné instituce, na které se nevztahují povinnosti uložené podle článku 6 odst. 1 a 2, nesmí po období, v němž zadlužení překračuje 48 % HDP, přijímat nové dluhové závazky vedoucí k navýšení zadlužení.</u></p>		
<p>Čl. 7</p>	<p>(1) <u>Dosáhne-li zadlužení 50 % HDP či více, vláda postupuje podle článku 6 odstavce 1 a zároveň požádá neprodleně Poslaneckou sněmovnu o vyslovení důvěry.</u></p> <p>(2) <u>Dosáhne-li zadlužení výše podle odstavce 1, územní samosprávný celek schválí svůj rozpočet na následující rok pouze jako vyrovnaný nebo přebytkový bez ohledu na povinnosti podle článku 9.</u></p>	<p>Čl. 6 (1) a), c)</p>	<p>1. Aniž jsou dotčena ustanovení Smlouvy o fungování EU týkající se rámce rozpočtového dohledu Unie, numerická fiskální pravidla specifická pro danou zemi obsahují vymezení následujících prvků:</p> <p>a) stanovení cíle a oblasti působnosti pravidel;</p> <p>c) důsledky nedodržení pravidel.</p>

<p>Čl. 8</p>	<p>(1) <u>Podle článku 4 až 7 se nepostupuje</u></p> <p>a) <u>po dobu 24 měsíců od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž:</u></p> <p>1. <u>Český statistický úřad informuje ve čtvrtletních národních účtech o meziročním poklesu HDP očištěného o cenové vlivy za poslední čtvrtletí o nejméně 5 % nebo</u></p> <p>2. <u>Ministerstvo financí informuje, že nezbytné veřejné výdaje spojené s odstraňováním následků živelních pohrom, které zasáhly území České republiky, a výdaje vyplývající z plnění mezinárodních smluv a mezinárodních závazků České republiky přesáhly v úhrnu 3 % HDP,</u></p> <p>h) <u>v období od vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu do skončení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu,</u></p> <p>i) <u>po dobu 12 měsíců ode dne vyslovení důvěry vládě po jejím jmenování.</u></p> <p><u>Podle článku 7 se nepostupuje po dobu 12 měsíců ode dne vyslovení důvěry vládě podle článku 7, vláda však postupuje podle článku 6.</u></p>	<p>32011 L0085</p>	<p>Čl. 6 (2)</p>	<p>Obsahují-li numerická fiskální pravidla únikové doložky, musí tyto doložky stanovit omezené množství konkrétních okolností v souladu s povinnostmi členských států vyplývajícími ze Smlouvy o fungování EU v oblasti rozpočtové politiky a přísnými postupy, při nichž je dovoleno dočasné nedodržování pravidel.</p>
<p>Čl. 9</p>	<p>Čl. 9</p> <p><u>Územní samosprávný celek hospodář tak, aby za osm po sobě následujících let jeho celkové výdaje nepřevýšily jeho celkové příjmy.</u></p>	<p>32011 L0085</p>	<p>Čl. 5</p>	<p>Každý členský stát uplatňuje numerická fiskální pravidla, které jsou pro něj specifická a která účinně podporují soulad s jeho povinnostmi v oblasti rozpočtové politiky vyplývajícími ze Smlouvy o fungování EU, a to ve víceletém rámci pro sektor vládních institucí jako celek.</p>

<p>Čl. 10</p>	<p><u>Vláda nejpozději do 30. května každého roku předloží Poslanecké sněmovně k projednání zprávu o rozpočtové strategii sektoru veřejných institucí.</u></p>	<p>32011 L0085</p>	<p>Čl. 9 (1)</p>	<p>Členské státy vytvoří důvěryhodný a účinný střednědobý rozpočtový rámec, kterým se stanoví přijetí nejméně tříletého horizontu fiskálního plánování, a zajistí tak, aby vnitrostátní fiskální plánování bylo v souladu s perspektivou víceletého fiskálního plánování.</p> <p>a) soulad s referenčními hodnotami schodku a dluhu stanovenými v souladu se Smlouvou o fungování EU;</p> <p>b) přijetí víceletého horizontu pro fiskální plánování, včetně dodržování střednědobého rozpočtového cíle členských států.</p>
<p>Čl. 11</p>	<p><u>Pravidla pro stanovení celkových výdajů veřejných institucí upraví zákon o pravidlech rozpočtové kázně.</u></p>	<p>32011 L0085</p>	<p>Čl.9 (1)</p> <p>Čl. 10</p>	<p>Členské státy vytvoří důvěryhodný a účinný střednědobý rozpočtový rámec, kterým se stanoví přijetí nejméně tříletého horizontu fiskálního plánování, a zajistí tak, aby vnitrostátní fiskální plánování bylo v souladu s perspektivou víceletého fiskálního plánování.</p> <p>Právní předpisy o ročním rozpočtu musí být v souladu s ustanoveními střednědobého rozpočtového rámce. Konkrétně projekce příjmů a výdajů a priority vyplývající ze střednědobého rozpočtového rámce, jak jsou uvedeny v čl. 9 odst. 2, tvoří základ pro přípravu ročního rozpočtu. Jakékoliv odchýlení od těchto ustanovení musí být řádně vysvětleno.</p>

Čl. 12 (1)	<u>Veřejné instituce sestavují rozpočet a střednědobý výhled nejméně na dva další roky.</u>	32011 L0085	Čl. 9 (1) Čl. 10	Členské státy vytvoří důvěryhodný a účinný střednědobý rozpočtový rámec, kterým se stanoví přijetí nejméně tříletého horizontu fiskálního plánování, a zajistí tak, aby vnitrostátní fiskální plánování bylo v souladu s perspektivou víceletého fiskálního plánování. Právní předpisy o ročním rozpočtu musí být v souladu s ustanoveními střednědobého rozpočtového rámce. Konkrétně projekce příjmů a výdajů a priority vyplývající ze střednědobého rozpočtového rámce, jak jsou uvedeny v čl. 9 odst. 2, tvoří základ pro přípravu ročního rozpočtu. Jakékoliv odchýlení od těchto ustanovení musí být řádně vysvětleno.
------------	---	----------------	-------------------------	--

<p>Čl. 12 (3) a (4)</p>	<p>(3) Veřejná instituce kromě územního samosprávného celku a jím zřizovaných veřejných institucí zveřejňuje v jednotné struktuře</p> <p>a) návrh rozpočtu a střednědobý výhled každoročně nejpozději do 30. září,</p> <p>b) rozpočet nejpozději do třiceti dnů od jeho schválení,</p> <p>c) skutečnosti rozpočtu po jednotlivých měsících do dvaceti dnů po ukončení měsíce.</p> <p>(4) Územní samosprávný celek a jím zřizované veřejné instituce zveřejňují v jednotné struktuře návrh rozpočtu a střednědobý výhled každoročně nejpozději do 30. září,</p> <p>rozpočet nejpozději do třiceti dnů od jeho schválení,</p> <p>skutečnosti rozpočtu po jednotlivých čtvrtletích do dvaceti dnů po ukončení čtvrtletí.</p>	<p>32011 L0085</p>	<p>Čl. 9 (1)</p> <p>Čl. 3 (2)</p>	<p>Členské státy vytvoří důvěryhodný a účinný střednědobý rozpočtový rámec, kterým se stanoví přijetí nejméně tříletého horizontu fiskálního plánování, a zajistí tak, aby vnitrostátní fiskální plánování bylo v souladu s perspektivou víceletého fiskálního plánování.</p> <p>Členské státy zajistí, aby veřejnost měla včasný a pravidelný přístup k fiskálním údajům pro všechny subsektory sektoru vládních institucí, jak jsou definovány nařízením (ES) č. 2223/96.</p> <p>Členské státy zveřejní:</p> <p>a) fiskální údaje na hotovostní bázi (nebo ekvivalentní číselné údaje z veřejných účtů, nejsou-li údaje na hotovostní bázi k dispozici) s touto četností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - měsíčně za subsektory centrálních vládních institucí, národních vládních institucí a fondů sociálního zabezpečení, a to do konce následujícího měsíce, a - čtvrtletně za subsektor místních vládních institucí, a to do konce následujícího čtvrtletí;
-------------------------	---	--------------------	-----------------------------------	---

Číslo předpisu EU (kód celex)	Název předpisu ES
32011L0085	Směrnice Rady 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011, o požadavcích na rozpočtové rámce členských států